

NIEUWE VORMEN
VAN
INNERLIJK WETEN

Orde Der Verdraagzamen
's - Gravenhage

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Secretariaat:

de Perponcherstr. 98 Den Haag Tel. 606650

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Uitsl. voor verslagen en abonn. Barentzstr. 48 Den Haag tel. 637383

Verzameling

"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

'S-GRAVENHAGE

NIEUWE VORMEN VAN INNERLIJK WETEN.

Als je zegt: Nieuwe vormen van geestelijk of innerlijk weten, dan kun je eigenlijk meteen je mond houden, want die zijn er niet. Wat ik dan ook met die titel bedoel, is in de eerste plaats dat niet het weten op zichzelf nieuw zou zijn of dat zelfs de innerlijke vorm daarvan een nieuwe zou zijn, maar dat de uitingen (dus de verschijnselen daarvan) anders verlopen dan men in de laatste honderd jaar gewoon was. Innerlijk weten is in feite niets anders dan het beseffen van dingen, waarvoor men geen aanwijsbare oorzaak vindt. Natuurlijk is dit nog niet erg duidelijk.

Als u gevoelig bent voor invloeden en krachten rond u, dan weet u iets en toch weet u niet waarom u het weet. U kunt dus niet verklaren waar het vandaan komt. U kunt ook niet verklaren waarom u reageert, zoals u doet. Het is een feit. Innerlijk weten is altijd een feit, dat onafhankelijk is van de gekende uiterlijke waarden.

Nu is er een tijd geweest, dat de mens veel meer vertrouwd was met de wereld van goden, van demonen, van engelen dan in deze dagen. Hij was minder nuchter misschien, althans volgens de hedendaagse terminologie. Hij had een veel levendiger voorstellingsvermogen. Hij liet zich veel sneller beïnvloeden. Zo zag hij vele dingen, die men tegenwoordig nooit meer zal kunnen zien. De mentaliteit is er eenvoudig niet meer voor geschikt. Hij hoorde dingen, die men tegenwoordig niet meer zal horen. Doodeenvoudig omdat men niet voldoende onderworpen is aan de suggestie van het paranormale om te komen tot een omzetting in woorden. Hij deed allerhand wonderlijke dingen, waarvoor hij zelf een zeer nauwkeurige verklaring gaf; en niemand zal die dingen vandaag de dag nog precies zo kunnen doen. Want alweer, het menselijk weten, de mentaliteit, de maatschappelijke vorm, de wijze waarop het geloof zich heeft ontwikkeld, verzetten zich daartegen. Toch zal het u duidelijk zijn, dat vormen van innerlijk weten, zoals aanvoelen, erkennen van hogere waarden, helderziendheid, helderhorendheid, paranormale begaafdheid blijven voortbestaan. Maar hun vorm is een totaal andere geworden.

Ik wil u een klein voorbeeld geven van een evolutie.

Het begin van het hedendaagse spiritisme (we spreken dus niet over de oudere Auguren, séances en inwijdingsgroepen) was eigenlijk alleen maar een aantal klopsignalen. Na de klopsignalen kwam er een tijd van beschreven leitjes, van briefjes die geheimzinnig in een kastje terecht kwamen. Daarna eerst ontwikkelde zich het geven van kleine boodschappen, onbelangrijke boodschappen van overgeganen. Vervolgens horen we van materialisaties en dan krijgen we voor het eerst contact met in-bezit-nemende geesten. Er wordt een onderzoek ingesteld naar o.m. de oorzaak van krankzinnigheid op dit terrein; iets, wat overigens niet wetenschappelijk is aanvaard. Reddingsséances zijn echter op dit gebied veel gehouden. Daarna ontstaan de z.g. eenvoudige séances. Zij zijn grotendeels aangepast aan een

Leger-des-Heils-mentaliteit (ik wil dat hier niet ten kwade gebruiken, maar alleen om de eenvoud ervan weer te geven) en vandaaruit komen we tot de werkelijke lering.

De mystieke, de geestelijke lering met een absoluut gezag maakt plaats voor een logische lering, een logisch betoog. Wij komen tot de vormen, zoals die heden ten dage nog bestaan en die u ook van ons kent; en vandaaruit gaat het naar een mystieke werking. Maar in die mystieke werking zal op een gegeven ogenblik de intermediator of intermedatrix (het medium) wegvallen. Er blijft dan alleen de sfeer over en het verstaan van die sfeer.

Zoals deze evolutie verloopt, zo moet u zich de vernieuwing van dat innerlijk weten voorstellen. De vorm, waaronder men dit in de materie ervaart, wijzigt zich aanmerkelijk.

Nu we dit hebben gezegd, lijkt het me wel verstandig om allereerst eens te gaan kijken wat er dan eigenlijk zo verandert en waarom.

In de eerste plaats heeft de samenleving een veel grotere isolatie van het individu tot stand gebracht. Dit gaat enerzijds gepaard met vergroting van menselijke spanningen en complexen; dus minder geborgenheid in de groep en in het milieu, terwijl milieu en groep gelijktijdig machtiger zijn.

In de tweede plaats wordt de gevoeligheid, het aanvoelen, dus het gebruik van zintuigen en zelfs geestelijke zintuigen, steeds meer noodzakelijk om je te bewegen in de overbelaste maatschappij.

Ik wil u een eenvoudig voorbeeld geven, dat elke dag weer voorkomt.

Een chauffeur zit op een zeer drukke autostrada. Een ander haalt onverwachte manoeuvres uit. Theoretisch, zou de reactie een seconde te lang duren, er zou een aanrijding zijn. Maar de chauffeur heeft zonder te weten waarom op het juiste ogenblik afgeremd of versneld en zijn wagen iets naar links of naar rechts gedrukt. Hij weet zelf niet dat dit een sensitiviteit is. Maar in zichzelf wist hij dat er een bepaalde reactie nodig was. Het waarom werd hem pas duidelijk toen de zichtbare reactie in de wereld ontstond.

Dan wil ik erop wijzen, dat we in de moderne maatschappij met nog een heel ander aspect te maken hebben, nl. met de rede. Alles moet redelijk zijn. Alles moet worden uitgedrukt in een bezitsvorm. Alles moet logisch mede te delen zijn en anders zwijgt men er liever over. De wereld wil haar uitdrukkingen materiëel verantwoord zien. De mens, die impulsen ontvang, heeft niet meer de moed daarop af te gaan. Vroeger ging men heel rustig als bedelmonnik naar Rome, als een innerlijke stem had gezegd dat het nodig was; wat het kostte, hoeveel jaren van een leven ermee heengingen, dat werd niet beschouwd. Als er nu een geestelijke boodschap wordt ontvangen, dat je op een onbekend adres moet gaan aanbellen om te vertellen dat Mien het goed maakt (een van de simpelste boodschappen), zullen zelfs 9 van de 10 overtuigde spiritisten dat niet onmiddellijk doen.

Ik vind dat op zichzelf niet zo kwaad. In deze wereld moet een mens nu eenmaal andere zekerheden kennen. Hij moet anders leven. Maar dit betekent dat de onbewuste waarden, die in het "ik" optreden, steeds worden verdrongen. Zij moeten worden aangepast aan het heden; en juist hierdoor gaan oude vormen van besef en van weten meer en meer teloor.

Ook de relatie met God b.v., de relatie met de wereld van de geest, die vroeger zo doodeenvoudig was, waarbij een machtswoord en een bezwering te pas kwamen of met het oproepen van een geest alles voor elkaar was, is veel moeilijker geworden. Het verschijnen van een geest of zelfs het spreken van een geest door een medium is niet meer iets, dat men zo maar aanneemt. Er is geen redelijk bewijs voor te leveren; en toch zit er vaak grote waarheid in zo'n mededeling en kan ze van groot belang zijn. De mens, die zich niet ertoe kan brengen het verschijnsel belangrijker te achten dan de oorzaak ervan, moet de mededeling op een andere manier ver-

werken. Hij doet dit zonder het te beseffen op inspiratieve wijze. Hij gaat de boodschap brengen als iets, wat in hem of in haar ontstaat. Hij gaat niet meer uit van de invloed, die de mededeling tot stand brengt. Hij verklaart meestal voor zichzelf hetgeen hij naar voren brengt met: "Ik meen gehoord of gelezen te hebben."

Ik geloof, dat u bij de nieuwe vormen in de eerste plaats rekening moet houden met de menselijke mentaliteit. De oude waarden van een geestelijk weten zijn eenvoudig niet meer aanvaardbaar. Zij kunnen alleen worden aanvaard binnen een zeer apart milieu, binnen zeer besloten en geheime groepen veelal; daarbuiten moet men zich aanpassen aan de wereld.

Dan moet dus ook de geestelijke kracht-essentie, waaruit het innerlijk weten, het geestelijk vermogen, naar voren komt zich wijzigen. Welke vormen zijn daarvoor de meest juiste?

Ten eerste: De kracht zal zich zo moeten uiten, dat zij aanvaardbaar blijft; en dat wil zeggen, dat elk direct storend element dat in de boodschap, in de kracht of in het doen ontstaan van het besef gelegen is, moet worden verwijderd. Men zou kunnen zeggen: er is meer sprake van ondergrondse activiteit, waarbij de geest wel zeer actief is, maar zich niet meer zo direct manifesteert, haar uitingen zo direct geeft.

Ten tweede zal die geest haar boodschap niet alleen moeten richten, zoals voorheen, op de werkelijkheid die zij heeft mede te delen. Dat is alleen goed, indien ze zonder meer wordt aanvaard. Ze geeft echter die mededeling niet alleen maar om een weten te scheppen. Ze wil voor de mens een reactie en vaak ook een ervaring tot stand brengen. Het geestelijk weten wordt omgebogen tot een schijnbaar menselijk weten, dat gelijktijdig een actie in de mens origineert.

Ten derde: Zintuiglijke hallucinaties en suggesties zijn voor zeer vele mensen gevaarlijk geworden. Ofwel men geeft zich eraan over, maar zoekt daarin een volledige compensatie voor alles wat er in de maatschappij verkeerd is of voor de belangrijkheid die men meent te ontberen, dan wel men verwerpt ze geheel en voelt zich ziek en ongelukkig, omdat de verschijnselen zich voordoen. Daarom wordt in de plaats van het beeld of van de klank-hallucinatie ook de droombeleving gesteld, de gevoelssensatie en vooral de stemming. Daardoor is de boodschap natuurlijk minder gearticuleerd. Maar indien de sensatie die wordt veroorzaakt op een doel is gericht, zo kan men wel degelijk dat doel daarmee bereiken; en dat is het voornaamste.

Alles bij elkaar kan men dus zeggen:

De mensheid van vandaag zal haar innerlijk in een geheel andere vorm dan voorheen moeten ervaren, waarden en beleven. Alleen op die manier kan ze daarmee heden resultaat bereiken.

Nu moet ik overgaan naar een volgend punt.

In elke mens leeft kracht. Die kracht uiten buiten de norm om wordt door de wereld verworpen. Wat is dan logischer dat iemand, die een bepaalde kracht in zich ontdekt, dan een beroep zoekt of een wetenschap gaat beoefenen, waarbinnen deze gave past. Wij zien b.v. onder de medici - zelfs onder vele specialisten - mensen met een bijzondere sensitiviteit. Er zijn vele chirurgen, die a.h.w. zien wat er fout is. De diagnose is vaak onredelijk, indien zij alleen zouden mogen afgaan op datgene, wat langs onderzoek en waarneming werd vastgesteld. Zij kiezen soms uit 4 of 5 alternatieven het enig juiste. Dat zijn mensen, die vroeger helderziendheid zouden hebben bezeten. Mensen ook, die een zekere mate van telepathische begaafdheid hebben. Door in hun vak deze gaven te gebruiken bereiken ze een resultaat, dat voor hen zelf aanvaardbaar en voor de wereld goed is.

Een ander voorbeeld: Een mens kan goed magnetiseren. Als magnetiseur past hij eigenlijk niet helemaal in de maatschappij. De wereld wil dat niet. Hij zoekt een beroep dat daaraan verwant is. Wat zien we? Heel vaak worden die mensen masseur. Ze zoeken het echter ook in beroepen waar ze

veel met mensen te maken krijgen: b.v. instructeur lichamelijke opvoeding. Wij zien hen zelfs onder de kappers, zij het in mindere mate. Alweer een dek-beroep, waarbij men bewust of onbewust eigen gaven kan gebruiken, zonder dat het opvalt. En hoe verder de wetenschap gaat, hoe verder het beheersen of schijnbaar beheersen van de menselijke psyche door de mens, de erkenning van alle wetenschappelijke waarden en normen voortschrijdt, hoe meer eigenlijk degenen, die gaven en die het bewustzijn bezitten, zich gaan terugtrekken.

Conclusie:

Het geestelijk weten, dat eens een afzonderlijk weten was, wordt nu een onderdeel van eigen actie, van eigen bezigheid in het leven. Bij de doorsnee-mens is het daarvan niet meer te onderscheiden. Het is een deel van zijn beroep, liefhebberij e.d. Het treedt niet in verschijning als een aparte vorm van bewustwording of erkenning.

De mystiek speelt hierin ook een grote rol. Innerlijk weten is voor een deel mystiek ervaren. Maar mystiek is wereld-vreemdheid; en die wereld-vreemdheid wordt in deze tijd niet zo erg geapprecieerd.

Wij kunnen de mystiek nu overbrengen naar een bepaald terrein. Wij zien mensen, die b.v. als sociaal-filosofen optreden en in feite mystici zijn. Wij zien theologen, moraal-theologen, die eveneens de mystiek beoefenen. Daarnaast vinden wij een dergelijke mystieke instelling vreemd genoeg in het leger en ook heel vaak bij politie-authoriteiten. Zij beseffen dat zelf niet. Hun mystiek is een beleving van gezag geworden.

Alle mystiek is een ingaan tot het hogere, een ondergaan van die kracht. Mensen, die daarop zijn ingesteld, proberen alweer een situatie voor zichzelf te scheppen, waarin de wereld hun diezelfde mogelijkheid, diezelfde beleving schenkt. Hun denken is dan ook voor de meeste mensen onredelijk. Hun reactie is niet geheel te begrijpen en soms van onbegrijpelijke lankmoedigheid, op andere ogenblikken van onvoorstelbare ferociteit.

De mystiek is echter het besef van het hogere; en uit de velen, die worden overwoekerd door de praktijken van hun beroep, vinden we er steeds weer enkelen, die daaraan ontgroeien. Zij komen omhoog en worden als filosoof, of anderszins ergens bekend. Denkt u b.v. aan een Karl Barth, die wel heel sterk ontgroeide aan zijn oorspronkelijk milieu en wiens visio-naire achtergrond wel niet volledig meespreekt in al wat hij zegt en leert, maar daarvan toch zo duidelijk kenbaar de achtergrond van is, dat men moet zeggen: Dit is een mysticus.

We vinden dit ook bij de wetenschap. Einstein is in zijn wereldbeschouwing, zijn betogen een mysticus. En zo kunnen we er meer noemen. Daar zijn onder bekende psychologen, bekende technici, mathematici; dus steeds weer degenen, die een uitdrukking vinden voor hun innerlijke waarheid en die vreemd genoeg daardoor sprongen in hun ontwikkeling maken - ook wetenschappelijk - die voor de norm haast niet te volgen is. Het heeft b.v. een zeer lange tijd geduurd, voordat men in staat was de eenvoudige stellingen van Einstein na te rekenen. Men kon de eindresultaten wel aanvaarden, maar men kon de berekening, het denkproces niet volgen. Pas toen er een vorm van mystiek ontstond, was dat mogelijk.

De mystiek wordt dus, of we dat nu willen of niet, langzaam maar zeker de basis van een verstandelijk en wetenschappelijk denken, waarbij echter de intuïtieve waarden (de innerlijke beleving) bepalend zijn voor de richting van onderzoek en de uitdrukking.

In de mystiek zit nog iets anders verborgen. De mystiek maakt zich ergens los van de mensheid. Een mysticus, een mystica, ondergaat een grotere wereld; en de menselijke wereld is daarvan een onbelangrijk deel. De vervreemding t.o.v. anderen, die dit betekent, wordt niet beseft. Dit verschijnsel kunnen we eveneens ten goede en ten kwade waarnemen bij zeer vele wetenschapsmensen, ambtenaren e.d. Zij zijn ergens vervreemd van de werkelijkheid. Voor hen is het werkelijke leven a.h.w. de appendix van een groter geheel geworden. Beseffen zij dit in de goede zin, dan brengen

zij creatief iets tot stand. Hun weten vindt geen uitdrukking in visioenen, zoals voorheen en hun afzondering en beleving van het hogere is geen kluizenarij. Het is voor hen een logisch doorvoeren van het hogere principe op aarde.

Conclusie:

Ook de vormen van mystiek beleven en mystiek weten zijn in deze tijd omgevormd tot een onderdeel van de menselijke actie, van het menselijk denken. De eigen waarde daarvan wordt zelden volledig beseft. De resultaten ervan echter zijn in zeer grote mate kenbaar in de maatschappij van heden.

Dan kom ik nog aan een derde punt: Geestelijk weten is een uitbreiding van de wereld.

Tegenwoordig lijkt het, of men vroeger meer wist over de geestelijke werelden dan vandaag. Men had er uitgebreide schetsen en beschrijvingen van. In deze dagen is alles veel vager, veel lossier; en menigeen zal het idee hebben dat zowel in de kerken als daarbuiten, bij de spiritisten evenals bij groeperingen, die esoterische leerstellingen aanhangen, alles een beetje verwaterd is. Dit is niet helemaal juist. De geestelijke wereld is t.o.v. de menselijke wereld van een vreemde, niet te definiëren vaagheid. Het weten omtrent die vaagheid brengt gelijktijdig de onvolledige uitdrukking, de onvoldoende verklaring, het wat zweverig redeneren en een gedrag, dat op zichzelf volledig consequent en ook logisch is. Men zou dus kunnen zeggen, dat het innerlijk weten eigenlijk, voor zover het de geest en de geestelijke wereld betreft, op een grens staat.

Ik heb u een paar terreinen genoemd, waarop die vergroeiing met het menselijk leven reeds volkomen is. Hier zien wij langzaam maar zeker de wereld van de geest a.h.w. naar die van de mens toe groeien. Wij zien de vaagheid van de geestelijke wereld ontstaan, waardoor de menselijke wereld haar gemakkelijker kan accepteren en gelijktijdig daarop minder een beroep doet als zijnde het hogere, het meer als deel van het directe zijn beleefde. Met deze verschillende vormen, die ik u heb aangegeven, is dus een laatste conclusie op haar plaats:

Elke vernieuwing van het geestelijk weten zal zijn gebaseerd op een sterkere verbintenis tussen geest en stof, een grotere eenheid in streven tussen geest en stof en een - zij het nog niet volbewuste - erkenning van geestelijke waarden in de materie en omgekeerd.

Dit alles is natuurlijk theorie. Nu kan ik mij voorstellen, dat u deze theorie op zich hier en daar vervelend vindt. Ik zou het u ook niet kwalijk willen nemen, want u bent zich immers van deze geestelijke waarden in uzelf wel bewust, maar op een vlak dat u moet weg-rationaliseren, dat u moet weg-verklaren; en dan is alles wat daarover gaat een beetje vervelend of hoogstens interessant. Maar laten we nu die vorm van geestelijk weten dan eens in direct verband met u gaan bezien.

Ten eerste: De meeste mensen zijn in deze dagen veel gevoeliger dan vroeger zowel voor kosmische inwerkingen en invloeden, geestelijke contacten en invloeden als voor stemmingen en voor de sfeer van hun omgeving. Terwijl zij ongevoeliger worden t.a.v. direct stoffelijke verschijnselen als geluidsoverlast, sterke lichtprikkels e.d. is hun gevoeligheid voor het geestelijke aanmerkelijk gestegen. Wie dit niet weet, kan er geen gebruik van maken. Maar als u tegenover een mens staat of in een milieu komt en de sfeer daarvan veroorzaakt bij u een bepaalde reactie, dan is het toch verstandig deze niet terzijde te stellen. Neem haar als punt van uitgang voor uw logische handelingen. U zult ontdekken, dat die onverklaarbare gedachten en reacties een zeer gezonde basis zijn voor menselijke activiteiten; dat u op een gegeven moment iets aanvoelt en daarop afgaande resultaten kunt bereiken, die u misschien voor overbodig of onmogelijk had gehouden. Die gevoeligheid bezit u haast allemaal.

Ten tweede: U hebt hier allen uw eigen ideeën, uw stellingen omtrent uzelf en de wereld; en u bent geneigd die vol te houden. Indien u aanvoelt dat er iets optreedt dat strijdig is met uw redenering, dan wordt u meest-

al wel nijdig; u kunt dat niet goed hebben. Dat is heel gewoon. Maar hoe feller, hoe directer het verzet wordt, des te groter uw gevoel van onbehagen is. Indien u een stelling bestrijdt, kan ik me nog voorstellen dat dat ergens een verstandelijke kwestie is. Op het ogenblik, dat u sterk geëmotioneerd bent, is het altijd een kwestie van gevoel, van innerlijk weten. Wie ook dit begrijpt, zal zijn uiterlijke argumenten niet meer gaan aanvoeren en daardoor zichzelf en anderen misschien nodeloos uitputten en vervelen of voor zichzelf onaangename consequenties verkrijgen. Hij zal dit gevoel van "verkeerd-zijn" gebruiken om voor zich de juiste reactie - geestelijk en ook stoffelijk - te bepalen. Een mogelijkheid, waardoor men eveneens juister en sneller reageert.

Ten derde: Er zijn heel veel mensen onder u, die denken: "ik kan genezen"; of: "ik ben helderziend"; of: "ik ben mediamiek"; en zij stellen dit dan als een gelijkwaardig (?) blijvende situatie. Dit is niet waar. Als u geneest, dan kunt u tegenover een mens komen te staan, waarvan u eigenlijk niet eens weet dat hij ziek is. Maar u hebt de behoefte die mens te genezen. U weet:

- a. dat die mens ziek is;
- b. dat er een lacune in die mens bestaat, die u kunt aanvullen;
- c. dat het resultaat bereikbaar is.

De beste resultaten worden zo bereikt en niet op andere wijze. Daar, waar het een kwestie is van opdracht "ik zal die mens nu maar eens gaan genezen", zijn de resultaten veel minder. De mens constateert in zichzelf waar in de wereld zijn specifieke gaven, eigenschappen en krachten nodig zijn en kunnen worden gebruikt. Daar, waar hij dit innerlijk aanvoelt, bereikt hij de grootste resultaten.

Ten vierde: Er zijn veel mensen, die anderen graag willen helpen. Dit helpen is echter een moeilijke zaak. Toch voelt men soms van een ander aan hoe hij denkt. U kunt niet zeggen, dat dit telepathie is. Het is geen zuiver beeld, er is geen bevestiging van, maar u voelt hoe die ander denkt, hoe die ander reageert. U voelt van tevoren aan wat die ander zal doen. Een vorm van voor-wetenschap, waarvan ik zo even al een voorbeeld gaf in een ander verband.

Als u iemand wilt helpen, dan moet u eerst eens even zien, of u van tevoren diens reacties kunt bepalen. Is dat het geval, dan beschikt u over de capaciteit om die ander werkelijk te helpen. Die wetenschap, welke in u schuilt, komt wel niet helemaal naar boven, zij is echter voldoende om de juiste resultaten naar voren te brengen; en daar gaat het om.

U zult in uw leven ergens ontevreden of ongelukkig zijn. U weet meestal wel wat de oorzaak is, maar u geeft het nooit toe. Of u het denkt of niet durft te denken, het weten is er. Achter dit weten staat ook een besef van de werkelijke noodzaak; dat is een innerlijk, een geestelijk weten. Op het ogenblik, dat u uw houding niet kunt veranderen, dat u absoluut niet in staat bent uw gedrag te veranderen en toch die ontevredenheid, dat ongelukkig gevoel hebt, moet u zich eens afvragen waar u voor uzelf tekort schiet. Het antwoord dat u krijgt, is meestal helemaal niet redelijk; het is een vlag, een inval. Neem die nu eens au sérieux. Zeg niet: "Nou ja, dat is idioot, deze ingeving. Dat is een krankzinnig idee." Neem het ernstig en kijk, of u op die manier er iets aan kunt doen. Wederom zal u blijken, dat juist deze onbestemde, vage vorm van innerlijk weten, die in deze tijd overheerst, u toch in staat stelde de juiste conclusie te trekken, ook al was de afleiding ervan niet mogelijk, al was er geen gezaghebbende persoon, die u deze verklaring gaf.

Ik heb nu een paar punten genoemd, die direct praktisch bruikbaar zijn. Maar we moeten goed begrijpen, waarom deze dingen bruikbaar zijn en daarom recapituleer ik nog even:

1. Het menselijk denken en de menselijke instelling van vandaag maken het niet mogelijk de directe waarden van een geestelijk weten

of van een geestelijk beleven in de materie concreet te ontvangen en te accepteren.

2. Alle geestelijke kwaliteiten en mogelijkheden, die in de mensheid hebben bestaan, bestaan nog. Zij uiteten zich nu echter in een vorm, die voor de mens nog net acceptabel is. De verklaring ontbreekt. Er is een zekere vaagheid, maar de waarde blijft gelijk.
3. Naarmate het begrip van de mens voor zichzelf, voor zijn motiveringen, zijn maatschappelijke verhoudingen stijgt, zal hij in staat zijn om wederom bewust dit innerlijk weten te benaderen en te gebruiken. Hij zal dan zichzelf aan zijn innerlijk weten aanpassen en zo vanzelf zijn milieu in overeenstemming brengen met zijn werkelijk innerlijk wezen.
4. De nadruk, die in deze wereld wordt gelegd op het materiële in tegenstelling tot het geestelijke dat wordt weggecijferd, heeft de innerlijke wetenschap genoopt vormen aan te nemen, die een stoffelijke uitdrukking vergen.
Een eigenaardig voorbeeld misschien: het geestelijk huwelijk wordt niet meer begrepen; het wordt omgezet in een stoffelijk huwelijk. Een verwarring van waarden, die overigens nog weleens zeer eigenaardige resultaten kan hebben en grote emotionele spanningen veroorzaken.

Omdat de mens al zijn innerlijk weten wil omzetten in een stoffelijke daad, heeft hij dus spanningen, tegenslagen en ongeluk. Op het ogenblik, dat hij beseft dat niet de daad belangrijk is, maar dat de bron van die daad het meest belangrijke is, zal hij bewust kunnen werken met innerlijke kracht en innerlijk weten en dit richten binnen de voor hem juiste mogelijkheden in de materie.

5. Geestelijk weten is van uit menselijk standpunt bandeloos. Het innerlijk weten erkent nl. geen wetten, geen zeden, geen vaste waarderingsen of leefregels, zoals deze in de wereld der mensen bestaan. Juist hierdoor wordt het onaanvaardbaar. Maar het innerlijk weten beantwoordt aan een werkelijkheid, die in alle sferen en werelden gelijk is: een goddelijke werkelijkheid.

Zo zal de mens ook in de materie langzaam maar zeker zijn persoonlijk bestaan moeten aanpassen niet aan de uiterlijke normen, maar aan zijn innerlijke wet, zijn innerlijk weten. Zodra dit gebeurt, zal hij zich van een groot aantal van de daarin nu verborgen waarden weer bewust worden.

Er mag dus worden gezegd, dat een nieuwe vorm van innerlijk weten een groei is naar een bewust, maar nu ook rationeel, erkennen der innerlijke waarden en een bewust en eveneens rationeel gebruik daarvan in eigen wereld zowel als in andere sferen of werelden.

Hiermede heb ik eigenlijk de inleiding gegeven, vrienden. Het is misschien niet zo belangrijk als u had verwacht. Aan de andere kant is het geloof ik voor de praktijk heel wat belangrijker dan u denkt. Want juist deze ommekeer in dat innerlijk weten stelt heel veel mensen voor raadselen. Zij beroepen zich op de oude vormen, waarin dat innerlijk weten, die geestelijke krachten, zich openbaarden. Zij beroepen zich op de voorbeelden van de oude profeten, van visionairen, van oude wijzen en ingewijden, maar vergeten dat in hun eigen tijd hetzelfde bestaat op een andere manier.

Tracht niet te herbeleven wat er in het verleden bestond. /aan te pas-

Tracht niet uw eigen geestelijke beloving en waarde/aan de vormen, sen waarover u hebt gelezen in een boekje van 1890 of misschien van het jaar 1000. Probeer niet terug te keren tot de praktijken van het oude Egypte, Perzië of Indië. Probeer die innerlijke kracht te kennen en te leven volgens de vormen van vandaag. En dat betekent:

Probeer niet te zeer een geestelijke ervaring een stoffelijke vorm op te dringen.

Verwacht vooral niet, dat de enig waardevolle geestelijke erkenning in een vaste vorm tot u komt. Besef, dat de vorm van vandaag zeer nevelig, zeer vaag is, maar dat de kracht voortdurend spontaan in het "ik" optreedt en wordt gekend; en dat ook op deze wijze kan worden gebruik gemaakt van het innerlijk weten.

Niet de innerlijke kracht is veranderd. De mens veranderde; en zo moest de vorm, waarin dit innerlijk weten tot uitdrukking kwam, zich eveneens wijzigen. Zodra de mens dit aanvaardt en de moderne nieuwe kracht, de nieuwe beleving accepteert - niet hongerend naar het verleden, niet vooruit lopend misschien naar een toekomst, waarin die waarden eveneens meer vaste en concrete vormen kunnen krijgen - zal hij de geestelijke kracht, de kosmische kracht, het totaal der lichtende krachten van deze tijd sterk ervaren, ze bewust gebruiken en zo aan de nieuwe vorm van innerlijk weten een eveneens nieuwe en verantwoorde vorm van uiting verschaffen.

-:-

D I S C U S S I E .

- x Is er nu in deze tijd meer contact met de geestelijke wereld dan in vroeger jaren? Hecht de mens van heden meer aan de rede dan vroeger?
- Dat zijn twee afzonderlijke vragen.
1. De mens heeft niet meer contact met de geestelijke wereld dan vroeger, maar is zich van de werkelijke verhoudingen daarvan over het algemeen wel beter bewust.
 2. De mens heeft misschien verstandelijk wel meer inhoud dan vroeger, maar hij maakt er nog even slecht gebruik van als in de eerste tijd der mensheid.
- x Kunnen wij de krachten van ons innerlijk weten bewust richten door onze gedachten?
- Aangezien - zoals uit de inleiding blijkt - het innerlijk weten onbestemd en tot op zekere hoogte vaag is, zal het dus door de gedachten alleen dan kunnen worden gericht, als een niet-redelijke premisse als punt van uitgang wordt genomen. Voor de meeste mensen is dit onbevredigend, vandaar dat zij niet in staat zijn, of niet voldoende in staat, dit innerlijk weten te gebruiken om hun krachten geestelijk te richten; zeker niet door middel van de gedachte.
- Over het algemeen is voor de hedendaagse mens de emotie een betere methode om de kracht juist te richten via de waarde van het innerlijk weten dan via het mentale, omdat het verstandelijk denken steeds weer aarzelt om de totale consequentie van het innerlijk weten in de gedachtenwereld te accepteren.
- Ik hoop, dat ik dit nu duidelijk tot uiting heb gebracht.
- x Er is toch een grote consequentie aan verbonden?
- Welke?
- x Als je het niet redelijk kunt omschrijven en je alleen op je gevoel moet afgaan, dan.....
- Ja, dat zegt u zo. Maar laten we nu eerlijk zijn. Een groot gedeelte van de mensen (om niet te zeggen 90 %) gaat in feite uit van emotionele beweegredenen en rationaliseert deze. Men doet dit, omdat de emotionele

waarden van buitenaf worden opgelegd. Wij zien dit in geloof, in politiek, in economie. Wij zien dit in handel, in reclame, zelfs in wetenschap. Indien we dit nu allereerst erkennen, dan lijkt het me niet zo'n groot risico om ook eens op een innerlijke waarde af te gaan en niet alleen op een even onredelijke uiterlijke suggestie. De consequentie is alleen, dat men - nu uitgaande van zichzelf - zich niet kan baseren op de verklaringen, de denkwijze of de goedkeuring van anderen. Dat is de enige consequentie. Op de juistheid van de redelijke handelwijze heeft het weinig of geen invloed.

x Maar het verandert aan mijn mening daaromtrent niets.

- Neen, dat is ook niet nodig. Het hoeft aan uw mening niets te veranderen. U kunt voor uzelf overtuigd zijn, dat dit onjuist is. Maar dan zult u ook moeten toegeven, dat u zich dus in uw redelijkheid baseert op vele onbewezen stellingen, die u om emotionele redenen aanvaardt en op grond waarvan u uw handelen en uw leven indeelt. En als u dan zegt: "Maar ik wil dit niet doorvoeren door dit ook van uit mijzelf en mijn innerlijk weten te doen," dan zult u dus de consequenties daarvan aanvaarden; en dat is over het algemeen een aantal mislukkingen en misverstanden op punten waar het anders zou kunnen zijn. Maar dat is een kwestie, die u geheel voor uzelf moet uitmaken. Dat staat u volkomen vrij.

x U noemde droom, gevoelsbeleving en stemming als middelen tot het erkennen van geestelijke invloeden. Nu droomt men per nacht vele malen; en als men zich oefent in het noteren van die indrukken, dan wordt dat een zeer gevariëerd totaal. Hoe kan men dan weten welke van die notities belangrijk zijn en welke niet?

- Als u die notities maakt en u wilt daaruit dus niet een toekomst distilleren maar alleen een innerlijke waarheid, dan zult u ontdekken, dat in alle variatie bepaalde elementen gelijk zijn. In - laat ons zeggen - honderd dromen zal een bepaald element 70 tot 80 keer voorkomen. Dan is dat een bewijs, dat dit deel uitmaakt van uw innerlijke wereld. Dit kan niet zo sterk van buitenaf zijn opgelegd. Het is echter zo, dat u van de dromen die u onthoudt er sommige in grote lijnen onthoudt en soms ook zeer lange tijd, terwijl andere vaag blijven en zelfs bij onmiddellijke notitie tot enkele punten moeten worden beperkt, omdat men eenvoudig de samenhangen niet meer helemaal kent. Als een droom een afgerond geheel is, dat scherp in de herinnering blijft hangen, zal het in vele gevallen een uiting zijn van hetzij een geestelijke beleving, hetzij van een in het innerlijk (ook voor de geest dus) belangrijke factor. Richt u bij voorkuer op dergelijke dromen en u komt al veel verder.

x Dus een dergelijke droom is een boodschap van het innerlijk. Of kan het ook een boodschap van uit de andere wereld naar de mens zijn?

- Beide is mogelijk. Maar in beide gevallen is het innerlijk en daarmee ook het innerlijk weten daarbij betrokken. Zolang wij spreken over het innerlijk weten, behoeven we dit onderscheid niet te maken. Een groot deel nl. van wat wij "innerlijk weten" noemen, vindt zijn oorsprong ergens in wat wij noemen "hogere geestelijke werelden"; hetzij doordat we zelf daarmee contact hebben, hetzij doordat van daaruit contact met ons wordt opgenomen. Al die factoren bij elkaar noemen wij innerlijk weten.

Indien het ons gaat om van uit het innerlijk, ons innerlijk besef, onze erkenning te handelen, dan behoeven we ons met een dergelijk onderscheid geen moeilijkheden te maken. Of het uit de geest komt of uit onszelf, het is in ieder geval de instelling, die voor ons de juiste is. Het is een punt van uitgang vanwaaruit wij de beste resultaten kunnen bereiken; en dat lijkt me in dit geval toch wel het voornaamste.

x U zei zo pas: In al die dromen komt voor een 60, 70 of 80 % eenzelfde element naar voren. Is dat dan een hint, dat er met dat element iets niet in orde is?

- Dat is geheel afhankelijk van de wijze, waarop het voorkomt. Het kan

nl. zijn, dat zo'n element naar voren treedt als b.v. een voortdurend begrip van onbeheerstheid, van angst of van niet volledig aanvaarden. En dan kunt u zeggen: Er is iets niet in orde op dat terrein. Dan zegt u: Wat is volgens mijn innerlijk gevoel (dus wat is nu niet-redelijk gezien) de juiste oplossing van mijn dromen. U beschouwt ze dan een ogenblik als werkelijkheid. Breng dat over in uw eigen realiteit en u bent er.

Maar het kan ook heel goed zijn, dat er een element komt van b.v. vreugde in een bepaalde associatie, of een gevoel van grote zelfverzekerdheid in een bepaalde associatie. Dan kunt u zeggen: Dat is hier het element. Die associatie is datgene, wat mij de grootste zekerheid geeft. Men kan dus nooit zeggen, dat het altijd een kwestie van een tekort is.

x Hoe komt het, dat de vaagheid van de geest toegang vindt in - zoals u o.a. betoogde - disciplinair geschoolde groepen als militie en politie? Is dit een gevolg van het feit, dat deze groepen gewend zijn eigen gedachtenwereld geweld aan te doen en zo meer "open" staan, of is het "compensatie"?

- Ik zou willen zeggen, dat ik hier in de eerste plaats heb gesproken over de mystiek.

Mystiek is een vorm van beleving, resulterend in discipline; dat mag u niet uit het oog verliezen. In de mystiek verzinken wij ons in het hogere; en het hogere wordt ons tot een wet.

Indien u van dit standpunt uitgaat, dan zult u begrijpen dat deze hang naar het hogere zeer snel wordt uitgedrukt in het zoeken naar een gelijksoortige gezagsverhouding in het dagelijks bestaan. Dit kan dus b.v. in een politiemacht met haar vaste reglementen en de vaste verhoudingen binnen het corps naar voren komen. U vindt hetzelfde in het leger met zijn vaste discipline en vaste rechtsverhouding. Het is logisch, dat men daarnaar grijpt.

De mystiek is verder een - misschien niet vaag maar meestal toch irreëel - beeld van het een of ander. In een leger b.v. dient de uitdrukking van deze mystieke aanbidding het in wezen niet bestaande: het vaderland. Wij zien dit bij de politie in de openbare orde. Dingen, die eigenlijk dus niet te definiëren zijn en die, zoals ze in deze mensen leven, niet eens reëel bestaan. Ze zijn een uitdrukking van iets hogers, dat in vele gevallen wordt omgezet in dit beperkte, niet reële stoffelijke begrip.

Maar als nu bij een militair, een ambtenaar, een politiemann ditzelfde begrip wordt omgezet in een gevoel van verhouding, van verantwoordelijkheid, dan blijkt dat diezelfde mens ook spreekt over vaderland, maar dit niet ziet als een grondgebied of als een mystieke eenheid, die je moet verdedigen, maar eerder als een rechtsverhouding, als een taak, als een verplichting, die je vervult niet alleen tegenover een bepaald volk of in een bepaalde vorm, maar tegenover iedereen. Dat vinden we bij militairen en bij politiemannen, dat vinden we ook bij ambtenaren. Deze mensen blijken dan in de plaats van "vaderland" b.v. "mensheid" te zetten. In plaats van "gezagsverhouding" stellen zij in wezen "menselijke verhouding". En juist daardoor kunnen zij vaak dingen bereiken, die niet-redelijk schijnen.

Ik geloof, dat ik hiermee heb duidelijk gemaakt, waarom deze groepen die schijnbare beperking zoeken. Ik zeg "schijnbaar", want ze is niet volledig. Ze is gelijktijdig nl. de verantwoordelijkheidsvergroting van het "ik". Dit betekent enerzijds de geborgenheid van het "ik", maar anderzijds een nauw omschreven taak en de vervullingsmogelijkheid van die taak voor het "ik". Negatief bezien wordt dit letterknechterij; positief bezien kan dit leiden tot belangrijke en grote diensten aan de mensheid in zilver menselijke termen.

x Zijn de archetypen (de oertypen) als van ouds nog steeds dezelfde?

- Een arche-typus is een oertype; d.w.z. een type, dat de basis is van het huidige. Aangezien het huidige type altijd een ontwikkeling van het oertype is, kan worden gezegd dat de arche-typen gelijk-blijvend zijn. Wij moeten daaraan toevoegen, dat de wijze, waarop zij in het heden tot uiting komen, aanmerkelijk kan verschillen van het verleden.
- x Ja, als je b.v. denkt aan een vader, is dat dan ook dezelfde vorm; dat je dat vroeger als een vader zag. Of is die vorm dan ook veranderd?
- Nou, een vader is geen arche-type. Een vader is maatschappelijk gezien een totaal ander wezen. Een vader is eerst geweest de huis-priester; daarna is hij geweest de huis-vorst; daarna de huis-dictator; daarna is hij het middelpunt van het huisgezin geweest en nu is hij de dienaar van het huisgezin. Dat is dus wel een ontwikkeling!
- U kent misschien de bekende Duitse term, die helaas ook heden nog steeds niet genoeg wordt begrepen: Vater werden ist nicht schwer, Vater sein dagegen sehr.
- x U sprak over geestelijke waarden in de materie en omgekeerd. Zoudt u van dat laatste een voorbeeld willen geven?
- Het is altijd zo geweest, dat de materie werd gezien als lager dan de geest. Dit is alleen waar zolang de materie instinctief, dus niet bewust, reageert. Op het ogenblik, dat de materie bewust reageert en de actie in de materie bewust is - ook volgens geestelijke normen - kan worden gesteld, dat al hetgeen in de materie geschiedt gelijkwaardig is aan dat wat in de geest geschiedt en zal de belangrijkheid van de inspiratie, die de geest geeft aan de materie, worden geëvenaard door de resultaten, de erkenningen, die de materie aan de geest kan geven.
- x Dat begrijp ik niet goed: de erkenningen, die de materie aan de geest kan geven.
- Heel eenvoudig: de geest kan de materie inspireren dat het nodig is een spijker in te slaan om een schilderij op te hangen. Daarop kan de materie constateren, dat onbekwaamheid met de hamer het hangen van het schilderij bemoeilijkt door de dikheid der duimen. Dan kan de geest daaruit leren, dat de behoefte om een schilderij op te hangen niet voldoende is, maar dat daarbij een vaardigheid behoort; en dat zij dus het element "vaardigheid" in haar overwegingen dient te betrekken.
- x Zijn de innerlijke wetten verschillend voor verschillende mensen?
- De interpretatie van de innerlijke wetten door verschillende mensen verschilt nog meer dan de interpretatie van de stoffelijke wetten door stoffelijke mensen.
- De basis van de innerlijke wet blijft volledig gelijk. Zij is de harmonische beantwoording aan het totaal der schepping, de erkenning in harmonie van het wezen der schepping en de vervulling van eigen aandeel binnen de schepping op de meest harmonische wijze. Dit zijn de werkelijke wetten. Dat impliceert dus wel degelijk een verband met de omgeving, omdat deze deel uitmaakt van het "ik" of van diens taak. Het impliceert wel degelijk dat het "ik" op zijn eigen wijze uitdrukking kan geven aan die taak en aan de mogelijkheden, die het "ik" erkent.
- Indien men nu die innerlijke erkenningen ook als wet beschouwt, kan men zeggen: Ja, de wetten zijn verschillend. Maar aangezien de grondwet, de oerwet, waaruit alles wordt afgeleid, een eeuwig gelijk-blijvende is, kan ook worden gesteld: De wetten zijn gelijk; de interpretatie daarvan zal voor verschillende individuen verschillend kunnen zijn, totdat zij door ervaring en lering bewust geworden van zichzelf de volledige waarheid van de grote wet in zich beseffen. Dan eerst treedt een volledige gelijkheid op.
- x Zijn die innerlijke wetten dan gelijk aan de goddelijke wetten?
- De innerlijke wetten zijn de goddelijke wetten. Of indien u het nog scherper wilt zeggen: de uitdrukking van het Wezen Gods, zoals dit in het schepsel bestaat. De interpretatie daarvan is de weergave van het eigen onvolledige besef van het goddelijk Wezen, mede de behoefte tot ervaring

of erkenning, zoals die in dit wezen bestaat. Dat is dus de eigen interpretatie van die wet.

x Intuïtie, impulsen, voorgevoel e.d. zijn dat allemaal uitingen van het innerlijk weten?

- Impulsen meestal niet. Intuïtie is weten zonder het kennen van de bron van het weten. Een impuls is een reactie. Een impuls is dus in de eerste plaats een lichamelijke kwestie en zal in vele gevallen voortkomen uit een instinctieve reactie of een eenvoudig beantwoorden aan stoffelijke behoeften en toestanden.

Indien u dit verschil beziet, zult u reeds erkennen dat een gelijkstellen van deze waarden niet mogelijk is. Tot het geestelijk weten behoren dus alle dingen, die een directe erkenning van de omgeving zijn, maar niet voeren tot een reactie zonder overleg, doch tot een erkenning, waarop een overlegde - zij het niet rationeel te verantwoorden - reactie volgt; en dat is iets anders.

x Dat voorbeeld van die automobilist in het begin van uw inleiding, was dat geen impuls?

- Neen. De reactie op zichzelf kan instinctief zijn. Maar nu ligt er dit verschil in: op het ogenblik, dat de uitwerking van de ander wordt vastgesteld, treedt onmiddellijk de impuls tot b.v. remmen op. Indien men echter - en dat zou u dan intuïtie willen noemen - tevoren reeds vermoedt wat er gaat gebeuren, dan wordt er niet meer impulsief gehandeld, maar wordt er overlegd gehandeld; en wel naar de feiten, die volgens de waarneembare kenbare waarden eigenlijk nog niet bestonden. Er wordt dus - laat ons zeggen - een 20e of een 10e seconde te vroeg gereageerd, omdat het gebeuren op dat moment nog niet kenbaar is. Deze reactie komt voort uit wat men een vermoeden noemt. Op dit vermoeden wordt dus verdergegaan. Het gebeuren is geen verrassing meer, maar een bevestiging van iets wat men vermoedt. Het handelen is dan overlegd, met als gevolg dat waar de impuls zou zijn "remmen" door de beredeneerde erkenning nu juist optreedt "gas geven", omdat dit de enige methode is om een botsing met achterliggers te voorkomen en toch alle schade nog tot een minimum te beperken.

x Ja, het is zo verschrikkelijk moeilijk als je b.v. plotseling iets weet en het het volgend ogenblik niet meer weet; dus iets wat je intuïtief doorkrijgt of weet. Het volgend ogenblik ga je het dan met je verstand beredeneren en het is factsje.

- Volledig juist en ook verklaarbaar, zelfs uit datgene wat ik in mijn inleiding heb gezegd.

Op het ogenblik, dat u het intuïtieve weten niet als punt van uitgang gebruikt, maar het wilt inpassen in het verstandelijke, dus in het bestaande, gaat het teloor, want het past daar niet in. Het is een waarde op zichzelf, die alleen als uitgangspunt kan dienen voor een totaal nieuwe reeks denkbeelden of handelingen, maar die niet kan worden ingepast in een bestaande tendens.

x Dus zijn het voor een bestaande tendens onredelijke handelingen?

- Ja. Die handelingen zijn volgens de bestaande tendens inderdaad onredelijk. Anders zou het ook geen zin hebben om daar het geestelijk weten bij te betrekken; dan zou men voortgaan in steeds dezelfde gang. Het is juist de vernieuwing van eigen wezen, die voortkomt uit een vernieuwing van ervaring, het breken met gewoonten, een vernieuwing van eigen denkwijze en wijze van reactie, waaruit de bewustwording voortvloeit, waardoor de geest een actiever deel krijgt in de materie en de stof voor de geest belangrijker wordt.

Het is precies hetzelfde als met holder-zien, dat tegenwoordig misschien niet zo vaak meer voorkomt, maar waarvan velen nog weleens een impressie krijgen. Dat is dus een beeld, dat men a.h.w. opzij ziet. U kent dat misschien. Kijkt men ernaar, dan is het weg; want dan wil men het erkennen volgens de waarden die niet bestaan. Laat men het op zich inwer-

ken zonder het waar te nemen, dan krijgt men een volledig beschrijfbaar werkelijkheid, die echter niet bewust beschouwd is, maar die is geabsorbeerd en herinnerd.

Zo is het nu met uw denken. Als u een innerlijk weten ineens in het bestaan wilt inpassen, dan dwingt u het opzij, want dat andere is veel intenser. Gaat u daarvan uit, dan komt dat bestaande er wel bij te pas en het kan daarin ten slotte worden ingepast. Het zal echter in zijn eerste reactie buiten die redelijke werkelijkheid moeten staan, omdat het alleen zo zichzelf in het "ik" manifest kan maken, voor de mens althans.

x Maar het stoffelijk denken komt er in elk geval direct tussen. Dat kun je niet tegen houden, tenminste ik niet.

- Voor uzelf mag u dat zeggen. Ik geloof niet, dat u het algemeen mag stellen. Ik wil daarbij opmerken, dat zelfs dit innerlijk weten vaak stoffelijk denken en stoffelijke reacties ten gevolge zal hebben. Het enige, dat hier bijkomt, is dat er geen associatie met wat nu bestaat wordt gezocht, maar dat het een reactie is met een totaal nieuw inzicht of een totaal nieuwe benadering. Iets wat misschien volgens de redelijke gang van zaken onlogisch of onaanvaardbaar is, maar dat voor het "ik" op dit ogenblik juist en goed schijnt. Wanneer men dat dan later nagaat, dan blijkt het ergens een plaats te vinden in het geheel. Maar als men het direct een plaats wil geven, dan is het er niet meer. Dat ben ik met u eens.

Ik mag dan nu deze bijeenkomst besluiten en zou dat als volgt willen doen:

Innerlijk weten is een besef, dat nimmer voortvloeit uit de beperkingen van het stoffelijk bestaan. Hier ligt een weten, een inhoud die buiten de tijd staat, die het totaal van al wat is geweest en eventueel van wat er komen gaat, kan omvatten. Het omvat niet alleen de nu bestaande vaardigheden, kundigheden en mogelijkheden, maar het totaal van de mogelijkheden, zoals deze in de persoonlijkheid zijn gelogen. Het is dus altijd een eeuwige of een goddelijke waarde, ook wanneer die in een zeer beperkte vorm tot uiting komt.

Indien een mens dit niet beseft, zal hij trachten om dit weten alleen te verklaren van uit zijn huidig bestaan. Dit is nimmer mogelijk. Indien de mens hiervan wel een besef heeft, maar niet beseft dat in de geest dit weten het enig belangrijke is, dan zal hij datgene, wat nu in dit leven gebeurt, willen verklaren met b.v. vroegere levens of met andere sferen en werelden. Ook dit is eigenlijk onbelangrijk. Wat je moet doen is: dit eeuwige weten, zoals het zich in je openbaart, deel te maken van dit stukje eeuwigheid, dat nu je leven heet, dat nu tijd schijnt te zijn.

In de moderne wereld zal men dit moeizaam kunnen doen, zoals ik reeds heb gezegd. Maar ik geloof aan de andere kant, dat het juist voor het volledig worden van je wezen en persoonlijkheid erg belangrijk is, als je op het juiste moment die innerlijke impuls, dat innerlijk weten kunt hanteren.

Als het een impuls is, ach, dan gebeurt het. U gaat erover nadenken en dan zegt u: Wat was de zin? En waarom heb ik.....
Doe dat niet. Het heeft geen zin. Zeg alleen: Op welke wijze kan ik het actief en nuttig gebruiken?

Als het een innerlijk weten is, vraag u $\sqrt{\text{af}}$, hoe het komt en hoe dit eigenlijk te verklaren is. Vraag u wederom af: Hoe is het bruikbaar? $\sqrt{\text{niet}}$

In deze dagen zullen die dingen allemaal een zekere vaagheid krijgen. Er is geen sprake van een engel, die u een opdracht geeft. En als u een bevestiging zoekt van hetgeen u innerlijk weet, dan klinkt er alleen nog maar een holle echo, die u niet meer kunt verstaan. Dat ligt aan uw mentaliteit en uw wezen. We hebben dat geconstateerd.

Laten we dus heel goed begrijpen, dat we dit innerlijk weten nooit kunnen gebruiken als een gezag, waardoor ons gewone leven wordt geleid. Wij kunnen het alleen gebruiken als een stimulans, waardoor dit leven juist, completer, vollediger wordt geleid. We moeten ook begrijpen dat de beelden, de associaties die met het innerlijk weten gepaard gaan, niet voortkomen uit de eeuwigheid, dus geen opdrachtswaarde hebben; en zo zij in ons ontstaan, dan moeten wij wel begrijpen, dat we ze moeten omzetten in iets wat voor ons, voor onze wereld nu bruikbaar is; want alle innerlijk weten in zijn meest moderne vorm is bruikbaar.

Het geeft een zekere macht. Het geeft een zekere mogelijkheid, een zekere verantwoordelijkheid. Het verrijkt je leven. Het verrijkt je innerlijk bewustzijn. Het zal je soms voor problemen stellen, maar het geeft je ook de middelen om die problemen tot een oplossing te brengen.

Jezelf leven, dat wil zeggen: dit innerlijk weten ook laten meespreken. Je innerlijke krachten, die je aanvoelt en niet kunt definiëren of redelijk omschrijven laten meespelen in je leven, dat wil zeggen: de totaliteit van je leven opbouwen uit het totaal van je besef en niet alleen maar van uit het deel van het menselijk besef. Hier ligt het zwaartepunt van ons betoog van vanavond.

Wij kunnen alle wegen der esoterie gaan. Wij kunnen alle mystieke leringen, alle trainingen volgen en ten slotte toch falen; want deze dingen hebben op zichzelf geen waarde. Zij krijgen pas waarde door ons. Wij zijn het, die de esoterische leer haar kracht, haar bezieling en haar werking geven. Wij zijn het, die de scholing haar werkelijke inhoud moeten verschaffen; en dat kunnen we nimmer doen aan de hand van verstandelijke waarden.

Men kan niet een staatsvorm alleen aan de hand van logica en rede opbouwen tot een goed geheel. Daarbij moet ergens een innerlijk weten, een intuïtie, een aanvoelen een rol spelen. Daar moeten krachten in het geding komen, die niet te beredeneren zijn, maar zonder welke niets waarachtigs tot stand komt. Dit begrijpen en dit weten is voor jezelf zoeken naar die innerlijke stem, die innerlijke waarde. Maar dat zoeken mag niet krampachtig zijn.

Vraag u niet af: Hoe kan ik mijn innerlijk weten activeren? Dat zoudt u meestal niet gelukken. En als het u gelukt, dan zult u het waarschijnlijk toch wel verkeerd verstaan. Het is een spontaan verschijnsel in deze tijd. Een verschijnsel, dat voorkomt juist als je je hebt geconcentreerd op iets anders misschien; als je bidt tot dingen, die helemaal niets te maken hebben met dit innerlijk gebeuren; als je je concentreert; als je werkt; als je bezig bent; als je speelt; als je lacht. Het is er, ineens; en het moet ineens worden aanvaard. Dat is het wonderlijke in deze dagen.

De langzame opbouw van het verleden is voor de hedendaagse mens niet aanvaardbaar. Zijn levenstempo, zijn reacties staan dit niet toe. Hij zal de waarden wegdrücken en dus blijft er alleen over de spontane, onredelijke vorm van een gedachte, van een invloed, van een weten; en die moet hij dan onmiddellijk gaan omzetten in de praktijk. Hij moet die onmiddellijk verder ontwikkelen, niet binnen het kader van wat men weet, maar binnen het kader van dit aanvoelen, van deze innerlijke formulering. Dat is de weg om verder te gaan. Op deze manier kunt u aan alle dingen, die nu dood schijnen een nieuwe zin geven.

U kunt nieuwe inwijdingen scheppen en een nieuwe verlossing. U kunt de stemmen duidelijker laten spreken dan ze het ooit in het verleden hebben gedaan. U kunt de toekomst nauwkeuriger omschrijven dan de historicus van later, die ze zal neerschrijven uit herinneringen.

Uw innerlijk "ik" is eeuwigheid. Het innerlijk weten is een deel ervan. Wie tracht het door de stof te beheersen, verliest het. Wie het aanvaardt - ongeacht zijn schijnbare vaagheid, zijn schijnbare ondoelmatigheid - ervaart steeds meer de volledigheid van het wezen, dat hij is.

Hier ligt dan de kern. Nieuwe vormen van innerlijk bewustzijn zijn niet belangrijk, tenzij men er iets mee wil doen.

De meeste mensen willen graag wat bereiken. Ze willen graag wat zijn, geestelijk, materiëel of anderszins. Hier is de weg om te bereiken.

Vele mensen leven in onvrede en weten niet goed raad met zichzelf en met de wereld. Hier ligt de weg om een harmonie te bereiken met jezelf en met de wereld.

Deze vaagheid, deze sluier, is als het schijnsel van licht dat lange tijd ligt tussen de mens en zijn erkenning van God. De sluier van licht, waarachter de waarheid zich verbergt. Als dit licht is de vaagheid van het innerlijk weten. En zoals men vroeger die sluier van licht doelbewust naderde, omdat men wist dat daarachter de Godheid zat, zich niet afvragend wat dit licht was, maar het aanvaardend als een leid snoer a.h.w. tot de Godheid, zo zou men in deze dagen het innerlijk weten moeten aanvaarden, omdat het de weg is naar de waarheid.

We hebben zo even - spottend haast - een paar Duitse rijmpjes aangehaald. Ik zou als slotwoord een rijm willen vertalen, dat eens in het Sanskrit werd geschreven in tijden, dat de innerlijke waarheid nog een veel zuiverder vorm had en een veel concreter waarneembaar geheel voor de mens was dan voor u in deze tijd.

"Hoe dichter ik kom bij de waarheid, hoe meer de nevelen de toppen der bergen verhullen.

Hoe dichter ik kom tot de top, hoe feller de sneeuw en de hagel mij jagen.

Doch ik weet de top in mijzelve en daarom bestijg ik de top die is. Want ziet, in het bestijgen treed ik binnen in de wereld der goden.

En bij de goden zijnde en God zijnde, ben ik waarheid zonder nevels; ben ik bereiking zonder verdere strijd; ben ik eeuwigheid en verlies ik de gebondenheid van de dagen die voortgaan."

Een vertaling kan onmogelijk de versmaat en het ritme weergeven, maar de zin hiervan zal hopelijk tot u doordringen.

Alleen door de nevelen van het onbestemde en alleen door die nevelen, door de tegenslag die natuur en leven je schijnbaar tegemoet werpen, kun je de top bereiken.

De weg naar de top is het beeld van het einddoel, dat je in jezelf draagt. Dit is het innerlijk weten, dat niet oud of modern is, maar eeuwig deel van de mens.

: - : - :